

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár

A HUBAY TEHETSÉGPONT KISTÉRSÉGI TEHETSÉGFEJLESZTŐ KONCEPCIÓJA

A tehetséggondozás céljai

Az oktatási intézmények között kialakuló minőségi verseny a tehetséggondozó munkára is ráirányította a figyelmet. A tehetség nem abszolút, csupán egy lehetőség, amelyet megfelelő pedagógiai, pszichológiai módszerekkel felszínre lehet hozni, ha az egyén és a környezete között megfelelő kapcsolat jön létre.

De ki a tehetséges? Miről ismerhető fel? Vannak-e módszerek az azonosításra? Hogyan kell nevelni a - sajátos személyiségjegyekkel bíró - tehetséges gyermekeket? Mit tegyen a szülő, vagy pedagógus, aki felfedezni véli a fiatalban az adottságot, a képességet, a tehetséget? Hová, kihez fordulhat?

A tehetséggondozás, kiválasztás, speciális gondozás, valamint a gyermekek továbbhaladásának menedzselése rendszeresen egymásra épülő - az egyes iskolák lehetőségeit meghaladó - feladatokat jelent.

A tehetséggondozás a felnövekvő generációk értékeinek, kompetenciáinak maximális kibontakoztatását szolgálja. Nemcsak a tehetségek folyamatos feltérképezését és fejlesztését jelenti, hanem a személyiség egészének megnyitását is. Ez a tevékenység-együttes sokszor kinövi a tanórai struktúrák kereteit. Ezért délutánonként, illetve hétfégi foglalkozások keretében gazdagító, dúsító, színesítő programok keretében valósulhat meg. Ezen tevékenységek sikere a szülők segítő munkája nélkül elképzelhetetlen lenne, pedagógustársaink részéről pedig új, innovatív módszerek elsajátítását igénylik.

A tehetségnevelés fontos feladata többek között a nyitott, rugalmas, önállóan gondolkodó, merészen vállalkozó, életkedvvel teli embertípus kiművelése. Mindez azt is jelenti, hogy szabad teret és lehetőséget kell biztosítani az iskolák megalapozott kezdeményezéseinek ott, ahol az iskolavezetés és a testület pedagógiai színvonala ezt biztosítja. A tehetségkutató, -gondozó munkának anyagi támogatásra van szüksége, hogy színvonalas alkotóműhelyek alakulhassanak ki. A tehetséges gyerekek felkutatását, a tehetségfejlesztést, tehetséggondozást intézményünk fontos feladatának tekinti, ezért dolgozta ki tehetségfejlesztő programját.

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár

A tehetséggondozó program

A tehetséggondozó program alapelvei a következők:

- A témakörök átfogóak legyenek.
- A témakörök minél több területet integráljanak.
- A témakörökön belül a tevékenységek egymással összefüggőek és egymást kölcsönösen erősítők legyenek.
- Nyíljon lehetőség egy-egy önként választott résztéma elmélyült tanulmányozására.
- Fejlessze az önálló, illetve az önirányított tanulás képességét.
- Fejlessze a produktív, absztrakt, komplex és magasabb szintű gondolkodási képességeket.
- Koncentráljon a többféle választ lehetővé tevő feladatokra.
- Fejlessze a képességeket.
- Integrálja az alapképességeket és a magasabb szintű gondolkodási képességeket.
- Késztesse a tanulókat olyan produktumok létrehozására, amelyek a meglévő elképzeléseket megváltoztatva új feltevésekhez vezetnek.
- Késztesse a tanulókat olyan produktumok létrehozására, amelyek készítése során új módszereket, anyagokat, és formákat használnak fel.
- Ösztönözze a tanulókat önismeretük fejlesztésére, a képességeik felismerésén és kihasználásán keresztül pedig a fokozottabb önirányításra.
- Értékelje a tanulói eredményeket megfelelő és speciális kritériumok segítségével. (A tesztek eredményei mellett vegye figyelembe a tanulók önértékelését is.)

A program célja, hogy:

- felismerjük a tehetségeket az összes társadalmi rétegben (tehetségdiagnosztika),
- megértsük a tehetséget és annak megjelenési formáit (tolerancia, segítőkészség, alkalmazkodó képesség velük szemben),
- segítsük a tehetségeseket abban, hogy felismerhessék és fejleszthessék képességeiket,
- kielégítsük a tehetséges gyerek szükségleteit (megismerési, alkotási, biztonsági, elfogadottsági),
- ösztönözzük intellektusát és kreativitását,
- erősítsük a tehetséges személyiséget, hogy képes legyen vezető szerepet vállalni (személyiségformálás, énazonosság kialakítása)
- felkészítsük a gyereket arra, hogy kreatív és tehetséges felnőtté válhasson a jövőben.

Mindezekből egyértelmű, hogy a tehetségfejlesztés -az előítéletekkel szemben - korántsem azonos az elitképzéssel, a privilegizált helyzetben levőknek további segítségnyújtással. Ezzel szemben annak elősegítése, hogy akik potenciálisan nagyobb teljesítményre képesek, azt mindannyiunk haszná-
ra meg is tudják valósítani.

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár

A Hubay Tehetségpont

A Hubay Tehetségpont tehetségfejlesztő koncepciója:

Tehetségfejlesztés alapelveinek, módszereinek kidolgozása
Pedagógusok tehetségfejlesztésről kialakult véleményének kérdőíves feltérképezése
Kreativitást növelő technikák kutatása és felhasználása a gyakorlatban
Esettanulmányok készítése
Tesztek és szűrőanyagok kipróbálásának tapasztalatai, illetve ennek elemzése
Tehetséges gyerekek személyiségjegyeinek megismerése
Szemléletformálás (egyéni bánásmód pszichológiája, a tehetségesek erkölcsi, etikai nevelésének erősítése, nyílt és elfogadó kommunikációs kapcsolat kialakítása).
Kreativitás egyéni fejlesztésének elősegítése, módszerének adoptálása, kidolgozása.
Rendszeres tanácsadó szolgálat megszervezése a tehetséges gyermekek szüleinek
Együttműködési megállapodás megkötése az általános iskolákkal.
"Kísérletező" iskolák felkarolása.
Fórum szervezése az érdeklődő pedagógusoknak.
Elméleti anyag ismertetése a kollégákkal; megteremtve a kölcsönösséget.
Iskolák egymás közti kapcsolatrendszerének és tapasztalatcseréjének elősegítése.
Tantervi, vagy azon kívüli tehetséggondozó programok gyűjtése.
Intézménylátogatások szervezése.

Tehetségfejlesztő foglalkozások

A Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtárban működő Hubay Tehetségpont egyik alapvető feladata a tehetségfejlesztés iránt érdeklődő pedagógusok bevonása, a lehetőségek megteremtése az önképzésükre és továbbképzésükre. A kerületi iskolákban folyamatos mentorálás, segítségnyújtás és kapcsolattartás, koordinálás a Tehetségponttal. Az egységes tehetség-szemlélet kialakítása érdekében a tehetségügy iránt elkötelezett pedagógusok számára fontosnak tartjuk a folyamatos elméleti és gyakorlati továbbképzést, e cél érdekében a már jól működő tehetséggondozó diákműhelyek bemutatását, hatékonyan működő programok, szakkörök támogatását, új, nem hagyományos diákműhelyek létrejöttét.

A Hubay Tehetségpont cél- és feladatrendszerének fontos eleme a tehetségdiagnosztika, a tehetségígéretnek minél korábbi szűrése és fokozott speciális fejlesztése. Intézményünk rendelkezik a tehetségek felméréséhez, valamint a tehetségígéretnek tekinthető gyermekek szűréséhez szükséges teljes feltételrendszerrel. A tehetséggondozó munkába bevont általános iskolai korosztályra fókuszálva a tehetségígéretesnek tartott tanulók leginkább a kommunikáció, matematikai-logikai és a komplex művészeti kompetenciák körében, illetve a gyakorlati ismeretek esetében a sakk mint sport, játék, művészet és tudomány tevékenységi körében tevékenykednek. A Tehetségpont szombatoként megtartott gazdagító-dúsító programjai mind ezt a célt erősítik. A gyerekek és szüleik körében nagy népszerűségnek örvendő foglalkozások: **Sakk, Észpörgető, Figyelő, Képzőművész kör.**

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár

Sakk:

A gazdagító-dúsító tehetséggondozó program keretében a sakk képességfejlesztő hatásait kihasználva juttatja el a kisiskolásokat képességeik magasabb szintjére. A programot alátámasztó kutatás eredményeire támaszkodva épült fel a foglalkozások menete.

A szülők támogatását is élvezve, jó hangulatban, magas szinten folynak a képzések. A gyerekeket tanító pedagógusok egyöntetű véleménye, hogy a sakk jó hatással van azon képességek fejlődésére, melyek a tanulási-tanítási folyamatban elengedhetetlenül szükségesek. (Analizáló-szintetizáló képesség, emlékezet, figyelem, produktív képzelet, problémamegoldó gondolkodás, elvonatkoztatás, kombinatív képesség, stb.).

Nevelési szempontból is hatékony a sakk, hisz önuralomra, kitartásra, a siker és kudarc elviselésére, lényeglátásra, szabályok betartására, fegyelmezett viselkedésre, pontos munkavégzésre, stb. nevel.

Észpörgető:

A Hubay Tehetségpont tehetséggondozó programjainak sorában a kezdetekben az „Észpörgető” foglalkozásoké volt az úttörő szerep. A fejlesztő foglalkozás fő profilja a matematikai logika fejlesztése a problémamegoldó gondolkodás által. Ezen felül a versenyekre történő felkészítést is szolgálja gyakorló feladatok végzése folytán. A foglalkozásokon részt vevő kisiskolás korosztály nagy többsége sikerrel szerepel a kerületi tanulmányi versenyeken, de többen voltak már budapesti megmérettetésen is.

A napjainkban rendkívül fontos és szükséges képességek fejlesztését segítik elő (pl. rendszerező képesség, következtetési képesség, logikus gondolkodás képessége) a rendelkezésünkre álló eszközök és fejlesztő játékok.

A foglalkozásokat vezető pedagógus rendszeres visszajelzést küld a tanulóknak és a szülőknek a program során elért eredményekről, a feladatok megoldási szintjéről.

Figyelő:

A Hubay Tehetségpont programjait nagy mértékben színesítik a kommunikációs-drámapedagógiai foglalkozások is, melyek „Figyelő” néven ismertek. Innovatív, modern, gyermek-közeli légkörben, magas szintű programokkal folynak a foglalkozások. Szituációs játékok, kommunikációs gyakorlatok, helyzetgyakorlatok, bábjátékok segítségével fejlődnek a tanulók azon képességei, melyek a napjainkban oly fontos szociális és személyes kompetenciák fejlődéséhez elengedhetetlenül szükségesek. Fejlődik a gyermekek együttműködési készsége, kommunikációs megnyilvánulásai. A szülők elmondásai is igazolják a foglalkozásvezető szakmai rátermettségét, mely azon keresztül is lemérhető, hogy mennyire várják a gyerekek a drámapedagógiai szombatokat. A Figyelő programjai között színházlátogatások is szerepelnek.

Képzőművész kör:

A komplex képzőművészeti tehetséggondozó kör már hagyományosnak mondható programja újszerű tematikát dolgozott ki. A foglalkozás célja, hogy az iskolai oktatásra építve a tanulók látásmódja,

**Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár**

érzékenysége, érdeklődése még nyitottabbá váljon az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezet iránt. Nyitott szemmel, figyelmesen járjanak, vegyék észre a változásokat, lássák meg a természeti és emberalkotta szépségeket, becsüljék meg az értékeket - s mindezt próbálják meg alkotásaikban kifejezésre juttatni.

Személyi feltételek

A Hubay Tehetségpont egy félállású tehetségfejlesztő szakértő munkatársat alkalmaz, aki szervezi, felügyeli a foglalkozásokat. Koordinálja a tehetségdiagnosztizálást, a gazdagító-dúsító programban meglévő feladatokat az intézményen belül és a kerületben, a térségi intézményekben, a pedagógusok és a szülők körében. Intézményünk főállású pedagógiai koordinátort alkalmaz, aki kerületi szinten az iskolákban szervezi, koordinálja a versenyeket, vetélkedőket, ahol a tehetségígéretes tanulók bemutatják produkciójukat.

A Hubay Tehetségpont gazdagító-dúsító programjait nagy szakmai tudással rendelkező kollégák végzik. A matematikai-logikai fejlesztő foglalkozásokat vezető pedagógus tehetségfejlesztési szakértői továbbképzésen vett részt. A dramatikus játék, kommunikáció kompetenciafejlesztő foglalkozásokat tartó kolléga színész, a Bárka Színház tagja, pedagógiai végzettséggel is rendelkezik. A komplex művészeti foglalkozásokat több neves művésztanár tartja. (Festő-, szobrász- és fotóművész-tanárok). A sakk-oktatást egy nemzetközi nagymester tartja, aki évtizedek óta - nemzetközi és országos sikereket is elérve - foglalkozik az óvodás és kisiskolás korosztállyal.

A feladatkör kiterjesztése a kistérségre

A tehetségfejlesztő foglalkozások sikeréből bátorságot merítve, hiánypótló jelleggel a HUBAY TEHETSÉGPONT tevékenységének a környező településekre történő kiterjesztését tűzte ki célul. A Tehetségpont működésének kistérségi szintre emelésével ráirányíthatjuk tágabb környezetünk figyelmét az intézmény munkájára, tovább növelhetjük kerületünk jó hírnevét. A kistérségi feladatokat az eddig végzett munka tapasztalatai alapján, de azt nagyobb területre, több iskolára kiterjesztve, nagyobb létszámú tanuló és pedagógus bevonásával tervezzük elvégezni.

A tehetség összetevőiként ismert faktorok (intelligencia, kreativitás és motiváció) mérését mind a bemeneti (kezdet), mind a kimeneti (a program vége) időszakban ugyanazokkal a mérési eszközökkel kívánjuk mérni (Raven-féle nonverbális intelligencia-teszt gyermekváltozata; Torrance-féle kreativitás teszt képbejező-és körök altesztjei; elsajátítási motivációs kérdőív). Az érdeklődő pedagógusoknak tanfolyamokon mutatjuk be a tesztek és bevezetjük őket a mérés-értékelés módszertanába. Biztosítjuk a mérőeszközöket, melyeket a saját intézményünkben sokszorosíthatnak és alkalmazhatnak. A tehetségígéretes tanulók megtalálása, hatékony feltérképezése a pedagógusok előzetes, célzott megfigyelései alapján történik. A diagnosztikai lehetőségek és eszközök alkalmazásával szűrjük ki a különböző részképességekben életkoruknál előrébb járó tanulók speciális képességeit.

1153 Budapest, Bocskai utca 70-78.; Tel: 271-0842; 271-0843; 271-0853, Fax: 414-0232;

hubayzenciskola@nextmail.hu; www.hubayzenciskola.hu

**Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár**

A gazdagító-dúsító program hatásaként a program végén minden vizsgált képességben előrelépést várunk. A program folyamatában direkt és indirekt megfigyeléseket teszünk az esetlegesen. módosítandó módszerek, eszközök megválasztása érdekében. Az eredmények korrekt megállapítására minden esetben mérünk a kimeneti szinten is.

A térségi tehetséggondozó rendszer kidolgozását a kistérségi pedagógusok - s általuk a szülők - szerteágazó tájékoztatásával indítanánk. Ezt követnék az érdeklődő pedagógusoknak tartott fórumok, továbbképzések.

A pedagógusok által tehetségígéretnek tartott tanulók előszűrését saját intézményünkben végezzük, szülői beleegyezést követően. A kapott eredményekről visszajelzést adunk. A szűrést tehetségszakemberek végzik. A kiszűrt tehetségígéretes tanulók gazdagító-dúsító programokon vehetnek részt a Tehetségpontban. Ezek szombati programok, melyeket színesítenek a kirándulások, iskolán kívüli programok, nyári táborozási lehetőségek.

A foglalkozásokat vezető tehetségfejlesztő szakemberek a tehetségígéretes gyermekek pedagógusait saját intézményeikben mentorálják. A tanulók folyamatos fejlesztése érdekében módszertani segédanyagokat biztosítanak, fejlesztési terveket, tanácsadást végeznek. Ez a „képzés” folyamatos, személyes találkozásokon, hospitálásokon, tanítási módszerek rendszeres átadásán keresztül valósul meg.

A tehetségfejlesztés és -gondozás, a tehetséges gyermekek szűrése, a tehetség mérése iránt érdeklődő pedagógusok részére intézményünkben tanfolyamokat, képzéseket kívánunk tartani.

A szűrések után és a fejlesztés megkezdése előtt személyre szóló egyéni fejlesztési tervet készítünk, melyet természetesen egyeztetünk a szülővel és a gyermek pedagógusaival is. A várt eredményeket félévente feltérképezzük a szűréskor használt kérdőívek, tesztek segítségével.

A foglalkozások megtartásához a már meglévőkhöz kívül tárgyi eszközök beszerzését tervezzük. A gyarapítás célja a tervezett térségi hálózat ellátása is.

Internetes, illetve telefonos tájékoztatás segítségével kívánjuk az iskolai szünetekben (téli, tavaszi, nyári) az aktuális, ad hoc felmerülő problémákat orvosolni, kérdéseket megválaszolni.

A személyes, jó kapcsolatrendszeren belül kérjük ki az érintett gyerekekkel foglalkozó pedagógusok véleményét a változások tekintetében. Összehasonlításokat végzünk a bemeneti szint (kezdet) és a kimeneti szint (8 hónap) után. Mindezeket értékelési kérdőívvel tervezzük megoldani.

A tehetségdiagnosztizálás kezdetén felhasznált tesztek a program végén is elvégeztetjük a tanulókkal, szülőkkel, pedagógusokkal. Ezek összehasonlító elemzése és értékelése után tudunk következtetni az elért eredmények minőségére, mennyiségére.

Ezek fajtái:

- Elégedettség-felmérés (szülő, gyermek, pedagógus)
- Irányított önértékelés
- Szakértői értékelés

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat
Hubay Jenő Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakkönyvtár

A program kommunikálása

A fejlesztő tevékenységekről, azok eredményeiről folyamatosan kívánunk értékeléseket, elemzéseket adni.

A program, elvégzett munkánk, eredményeik népszerűsítésére, nyilvánosságra hozására a következő lehetőségeinket kívánjuk felhasználni:

- a Pedagógiai Szakkönyvtár (mely egy épületben található a Hubay Tehetségponttal) kiadványaiban rendszeresen beszámolunk programjainkról, tevékenységünkről, eredményeinkről
- a pedagógiai szakmai szolgáltatás honlapján rendszeresen beszámolunk programjainkról, tevékenységünkről, eredményeinkről
- a helyi zártláncú televízió
- kerületi sajtó
- az érintett kistérségi települések helyi médiái
- tehetségnapok
- országos pedagógiai szaklapok (Tehetség; Tanítás - Tanulás; Tanító; Új Katedra; Köznevelés)
- az őszi és a tavaszi pedagógiai napok rendezvénysorozat keretében
- kerületi és regionális médiák
- számítógépes adatbázis